

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az elhíre-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy óra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadják el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknál.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 214. szám.

Péntek, szeptember 19.

A Kossuth-ünnep.

Nagybecskerek város közönsége hazafias érzéseinek minden tüzet felgyújtotta, hogy Kossuth Lajos századik születésnapjának az évfordulóját minél ragyogóbban megünnepelje.

És a nagy évforduló valóban tündöklő szép ünnep volt. A város már szeptember 18-ikán zászlódiszbe öltözött s a hűvös őszi szellő gyöngéd szeretettel lengette a háromszínű lobogókat, amelyekkel egy a középületeket, mint a magánházakat fel-díszítették.

Kossuth születésnapjának előestéjén rendezett fáklyásmenet és kivilágítás kitűnően sikerült s nagyban emelte az ünnepek fényét.

A mai nap, az évforduló napja pedig ugyszólván szakadatlan ünnepekből állott. Egymást követték a különböző testületek ünnepei s mindegyiken nagy és díszes közönség jelent meg, mely fáradhatatlan lelkesedéssel adott mindenütt kifejezést hazafias érzéseinek.

Ugy a városi díszközgyűlésen, mint a többi ünnepeken elhangzott beszédek méltó kifejezései voltak a lakosság lelkes érzéseinek s a mai ünnepek bizonyára emlékeztetésekre lesznek a késő unokák előtt is s Nagybecskerek polgársága mindenkor büszkén tekinthet vissza 1902. szeptember 19-ikére.

Most pedig részletesen beszámolunk a tegnapi este és ma délelőtt lefolyt ünnepekről.

A kivilágítás.

Kossuth Lajos 100-ik születésnapjának előestéjén fényözönben uszott a város. Ezernyi ablakból csillogtak a gyertyák az utcákra s a közönség nagy tömegekben hullámozott mindenfelé, hogy a fényes kivilágításban gyönyörködjék.

8 órára a főbb utvonalon már az összes ablakok ki voltak világítva. Különösen szép volt a vármegyeháza, a pénzügyigazgatóság palotája, a törvényszék, a városháza, a postahivatal épülete, az iskolák és más középületek, de a Ferenc József-téren, a Hunyadi-utcán és több főbb utvonalon egyes magánházak is nagy fényben ragyogtak. E mellett azonban a legszegényebb kunyhó lakói is kivilágították ablakaikat.

Sok helyütt a gyertyatartókat virágokkal díszítették és Kossuth Lajos arcképét tették ki. A főtéren az egyes kirakatokban szintén Kossuth Lajos arcképe s más a szabadságharcra vonatkozó képek díszlettek.

Fáklyásmenet.

8 órakor gyülekeztek a fáklyások a „Korona” szálloda előtt s miután meggyújtották a fáklyákat, fél 9 órakor elindult a menet a Hunyadi-utca felé. A menet élén a rendezők haladtak, köztük dr. Perisics Zoltán, Mayer Aurél, dr. Podvinecz, dr. Billitz Béla stb.

A fáklyások két sorban egymásután vonultak végig a Hunyadi-utcán óriási közönséggel, mely a járdán kísérte őket. A menetben Milán és Vász a cigányok zenekara hazafias lelkesedéssel húzta a Kossuth-nótát s más magyar dalokat. Ugy a fáklyások, mint a közönség együtt zugta az énekeket a zenekarral.

Énekelve és Kossuth Lajost éljenezve vonultak a fáklyások és a közönség a városháza elé, melynek Hunyadi-utcai erkélyén dr. Grandjean József polgármester várakozott a fáklyásmenetre.

A polgármester beszéde.

Amint a fáklyásmenet odaért s az éljenzés és ének hangjai lecsillapodtak, megszólalt a polgármester s a következő beszédet mondta:

Polgártársak!

Hazafias üdvözlés és elismerés önknek, ünnepi érzelmeiknek nagyszerű megnyilatkozásáért. Nagybecskerek városának polgársága ezen, valamint a holnapi ünnepélyekben való részvételével az egész magyar nemzetet átható közfelfogás magaslatára emelkedik, a nemzet millióival szolidaritásba lép. Ezen tényével a polgárság csakis önmagát tiszteli meg, tanúbizonyságot téve arról, hogy eszményi javakért is érdeklődik, hogy eszményi kérdésekért tud is, akár is lelkesedni.

Kossuth Lajos születése századik évfordulójának az egész magyar nemzet által való általános megünnepelése előttünk kettős értelemmel bír, az egyik jelenti önkéntelen meghódolásunkat Kossuth Lajos emberi nagysága előtt, a másik pedig haladásunkat azon nagy férfiu iránt, a ki titánszerű küzdelmeivel vívta ki, és biztosította számunkra mindazon közszabadsági és nemzeti jogokat, melyeket ez idő szerint békével élvezünk.

Mint ember Kossuth Lajos az ő magasztos erényeivel, az ő lángoló hazaszeretetével, jellem-szilárdságával és jellemtisztaságával, elvhűségével és önzetlenségével úgy tűnik fel szemünk előtt, mint egy antik szobor, melynek szépségeit megcsodálni, de utánozni nem tudjuk. Amde, hogyha erre emberi gyarlóságunknál képesek nem vagyunk, mégis tudunk haladatosak lenni Kossuth Lajos a nagy szabadsághős iránt és annak érdemeit örökkön fogjuk megőrizni szíveinkben.

Ápolja tehát városunk polgársága továbbra is háláérzetét Kossuth Lajos a nagy szabadsághős iránt; ne feledkezzék meg soha arról, hogy a nemzet boldogsága csakis akkor lehet biztos alapokra fektetve, hogyha a múltba visszatekintve, kegyelettől emlékezünk meg a nemzet azon nagyjairól, a kik nehéz küzdelmeikkel, sokszor teljes önfeláldozásukkal vívták ki számunkra a boldog jelent.

Polgártársak! Ezen érzelmeiktől áthatva tehát én is felkiáltom, éljen Kossuth Lajosnak emléke mindörökké minden igaz magyar szívében.

Éljen Nagybecskerek városának hazafias polgársága!

A beszédet sokszor megszakította a közönség lelkes éljenzése s mikor az utolsó szavak elhangzottak, percekig zuggott az éljenriadal.

A Ferenc József-téren.

A polgármester beszédének elhangzásával a fáklyásmenet a közönséggel együtt a Ferenc József-térre vonult. Itt a villamos ivlámpánál nemzetiszínű szövetvel bevont emelvény állott, amelyről előbb Tényi Győző közig. tanfolyamhallgató lelkes magyar beszédben dicsőítette Kossuth Lajost.

Utána Steyer István német nyelven a nagybecskereki polgárság nevében fejezte ki hódolatát Kossuth Lajos iránt s tartalmas beszédben fejtegette a nap jelentőségét.

Mindkét beszédet a közönség zajos éljenzéssel fogadta s mikor elhangzottak, rázendítette a zenekarok kísérete mellett a Szózatot, a Hymnuszt és a Kossuth-nótát.

A fáklyások körútja.

A Ferenc József-térről, a hol a menethez nyolc magyar ruhába öltözött hölgy is csatlakozott, a fáklyások két csoportra oszlottak, hogy a várost bejárják.

Az egyik csapat az Aradaczi-, Német- és Melencei-utcán ment végig, míg a másik rész Amerika városrész felé vette útját.

Mindenütt, ahol a menet végig vonult, hártalan lelkesedés fogadta azt. A németajku polgárság „éljen a szabadság” üdvözléssel fogadta a fáklyával és zenével érkezőket. A Német-utca-ból a Melencei-utca-ba ment az ünneplő tömeg, onnan pedig vissza a Ferenc József-térre, hol az Amerika felé ment tömeg már várta őket. A fáklyákat itt egy rakásba rakták, melynek lobogó fénye mellett a fiatalok hazafias dalokat énekeltek.

A tömeg széteszött, de a fiatalság együtt maradt s a polgári iskola elé ment, hol énekszóval köszöntötték az intézet igazgatóját. Innen a kaszinó kertbe mentek, hol szintén nagy óvációt rendeztek a mai nap örömeire. A felbuzdult lelkes ifjuság most már semmi áron nem akart széteszolni, hanem sorra járták tanáraikat, kik mindenütt szívesen és örömmel fogadták a diákok hazafias tüntetését.

10 óra után elesenededtek az utcák, első-tétedtek az ablakok s a közönség fényes manifestáció után nyugalomra tért.

A mai nap.

Ragyogó őszi nap virradt Kossuth Lajos születésének századik évfordulójára. Az utcákon ünnepi ruhába öltözött emberek siettek az isteni tiszteletekre s a délelőtti ünnepekre.

Az iskolák ünnepe.

A mai ünnepeket tulajdonképpen az iskolák ünnepei vezették be. Az iskolákban az ünnepek következőleg folytak le:

A főgimnáziumban a megnyitó beszédet Balázs József igazgató mondta. A megnyitó beszéd után az ifjusági énekkar a „Szózatot” énekelte, ennek elhangzása után pedig

Téli idényre

Utazó bundák. Guba.
Téli kabátok.
Városi bundák.
Lodenkabátok

Átköltözés miatt

raktáromon levő női és férfi ruházati
cikkeket leszállított árak mellett árusítom.

KOVÁCS · GEDEON

úri-, fiu-, női- és

leányruha terme.

Minden idényre

Raglanok. Felöltők.
Öltönyök. Nadrágok.
Női gallérok.
Női felöltők és kabátok.

Scherk Gyula VIII. oszt. tanuló Ábrányi EmiJ „Kossuth sirján” című remek költeményét monddta el. Következett Herr Ödön gimnáziumi tanár „Megemlékezés Kossuthról” című felolvasása. Az ünnepély a „Himnusz”-szal záródott be.

A felső keresk. iskolában az ünnepélyt a „Himnusz”-szal nyitották meg, melyet az ifjúsági énekkar énekelt. Ezután Knyaskó Lajos igazgató tartotta nagyhatású megnyitó beszédét, mely után Barth Győző felső oszt. tanuló szavalta el Hyadornak „Kossuth” című költeményét. Ez után Urhegyi János felső keresk. iskolai tanár felolvasta „Kossuth életrajza”-t. Ezt követte Knyaskó Lajos igazgató „Bezáró” beszéde, mely után az ifjúsági énekkar elénekelt a „Himnusz”-t.

A zárdában a következő programmal ünnepelték meg Kossuth Lajos 100-ik születése napját. Az ünnepélyt a „Himnusz”-szal nyitották meg, melyet a növendékek kara énekelt el. Ezután Müller B. szavalta el „Kossuth éle” című költeményét. Ezt követte „Kossuth méltatása,” melyet a polg. isk. II. osztályának tanítónője olvasta fel. Ennek végeztével a polg. isk. III. oszt. növendékei elénekelték a „Honfi dal”-t. „Szeresd a hazát” című szép költeményt szavalta Szalay, nyomban reá Einberger szavalta el Vörösmarty „Szózatát.” Ezután a főnöknő egy rövid, lelkesítő beszédet tartott az intézet növendékeinek, mely után a „Szózat”-ot énekelték s ezzel az ünnepély bezáródott.

Az állami elemi iskolák is hazafias lelkesedéssel ülték meg Kossuth születésének századik évfordulóját. Az egyes osztályokban az ünnepély a „Himnusz” eléneklésével vette kezdetét, majd az osztálytanítók méltatták Kossuth életét és áldásos működését. A gyermekek közben hazafias költeményeket szavaltak, az ünnepély után pedig résztvettek az istentiszteleten.

Az isteni tiszteletek.

Az ünnepségek sorát az iskolai ünnepek után az isteni tiszteletek követték, melyeken mindenütt nagy közönség jelent meg, köztük a hatóságok fejei s az iskolák növendékei.

Dél előtt kilenc órákor a Váraljai-utcában levő ág. ev. templomban volt isteni tisztelet, melyet Jeszenszky Nándor lelkész végzett, aki szép és lelkes beszédben méltatta Kossuth Lajos halhatatlan érdemeit.

Fél tíz órákor az ev. ref. templomban tartott isteni tiszteletet Szalay József lelkész, aki szintén szép beszéddel emlékezett meg Kossuth Lajosról s magas szárnyalású szónoklata mély benyomást keltett a megjelent áhitatos hívőkben.

Tíz órákor a róm. kath. templomban volt hálaadó és könyörgő isteni tisztelet, melyet Szabó Ferenc apátplébános végzett Sókai Ignác muzslyai plébános, Schipper Ferenc, Brunner József és Engel Ferenc lelkészek segédletével. Az istentisztelet alatt a kóruson az iskolásgyermekek énekelték.

A városi díszközgyűlés.

A nagybecskereki városház nagyterme ma délelőtt fölemelő látványt nyújtott.

A délelőtt tíz órára kitűzött városi díszközgyűlésre tizenegy óra felé az istentiszteletek után nagy számmal vonultak föl ünnepi ruhában a képviselőtestület tagjai s a tágas termet zsufolásig megtöltötték.

A polgármester megnyitója.

Tizenegy órákor nyitotta meg a díszközgyűlést dr. Grandjean József polgármester a következő nagyhatású beszéddel:

Mélyen tisztelt képviselőtestület!

Ma telik le száz esztendeje annak, hogy hazánkban nagy fia: Kossuth Lajos megszületett. A mai napot széles e honban mindenütt, a székes fővárostól kezdve a legkisebb pusztáig, a ragyogó palotában ép úgy, mint a szegények kunyhójában a kegyeletes megemlékezésnek, Kossuth Lajos emlékének szentelik.

Ezen ünnepi megemlékezés a nemzetnek erkölcsi köztartozását képezi azért, mert az erkölcsi világrendben nem csak az egyes egyén, hanem maga a nemzet összessége is bizonyos etikai törvényeknek kénytelen hódolni és jaj annak a népnak, jaj annak a nemzetnek, a mely az ezen törvények által szabott köteleseket szem elől téveszti, míg más felől ezen

kötelesegeknek tiszteletben tartása, nemzeti erény számba vétetik. Ezen nemzeti erények egyik legfőbbike: hálás megemlékezés azon nagy alakokról, akik a nemzet történetében akár mint nagy királyok, vagy kitűnő hadvezérek, akár mint bölcs államférfiak vagy mint az emberiségnek egyéb téren való jöltevői, korokat alkotó, a nemzet anyagi, szellemi vagy erkölcsi boldogítására kiható, maradandó eredményei üdvös szerepet vittek. A nagy történeti alakokról való ezen megemlékezést, a közfel-fogás jelképeleg úgy szokta kifejezni, „hogy azoknak nevei arany betűkkel érbe vannak bevéve.”

Ilyen arany betűkkel érbe vésett név a magyar nemzet előtt Kossuth Lajosnak neve, azon Kossuth Lajosé, akinek alakja újabbkori történetünkbe mint egy Heros égnyi magasságu talapzaton áll, akihez mint az ország szabadságáért és a nemzeti jogokért mind halálig küzdött hőshez a hálás utókor késő századokig csodálattal és ihlettel fel fog tekinteni.

Tekintetes képviselőtestület! Ezek voltak azon szempontok, a melyek a városi tanácsot a mai napra hirdett díszközgyűlés megtartására indították. Midőn ennél fogva a tisztelt képviselőtestületi tagokat szívesen üdvözölöm, a díszközgyűlést megnyitom, felkérve a városi főjegyzőt, hogy a tárgysorozat második pontjaként az emlékbeszédet előadni szíveskedjék.

Dr. Perisics Zoltán ünnepi beszéde.

A polgármester beszédét percekig tartó zugó éljenzés követte, amelynek lecsillapulta után dr. Perisics Zoltán városi főjegyző mondotta el nagyhatású költői lendületű ünnepi beszédét, amelyből kiemeljük a következő részleteket:

„Ma száz éve, hogy született és több mint nyolc éve annak, hogy a magyar história egyik legnevezetesebb alakja elhagyta a földet, betért a halhatatlanságba. Két forrásból folytak akkor és azóta könnyeink. A keserű halálért egyfelől, amely jön és elvisz mindent, kicsinyt és nagyot könyörtelenül. De a másik forrás, amelyből könnyünk kirezdül, a hála és kegyelet ki nem apadó forrása. A gondviselésre nem nézhetünk szemrehányó tekintettel. Hiszen késett e drága élet fonalának elmetszésével úgy, ahogy csak válogatva, csak ezekben válogatva szokott késlekedni. A földi élet végső határáig kísérté korunk nagy alakját. Oh, nem neki kedvezve, csak nekünk. Hiszen ő keserűségben, csalódásban, megtépett hittel és vívódó reménytelenséggel hazájából száműzve töltötte el élete második felét. Jobban kívánt már régen meghalni, mint élni. Nekünk kedvezett, az ő életét nyújtván a Gondviselés, mert nekünk volt lelki szükségünk, hogy hazaszeretetünk, hitünk és reményünk táplálkozhassék az ő jellemén, az ő lemondásán, az ő példáján, nagyságának soknemű elemein.

A magyar nemzet hontalan nagy fia, akinek nevével a nemzet dicsősége forrott össze, idegen földön sóhajta ki lelkét. Szenvedő arcáról az élet gyászat letörtölte a halál. Az a lélek, mely igazán az isteni lények képere és hasonlatosságára volt teremtve, összetörte a romladozó test nyűgös bilincseit s visszazallt teremtő urához, hogy gazdagabb legyen egy tiszta sugárral az örök világosság.

Egy nemzet zokogó fájdalma tört fel a lesújtó hír hallatára, hogy sirassa őt a nagyot, a dicsőt, akinél önzetlenebbül hazáját még magyar szív nem szerette soha. Fényünk és világosságunk volt ő nekünk. Ragyogó tüzoszlopunk, mely századok szolgátságában meggyötört nemzetét az igéret földére, a szabadság szent templomába vezette. Oh, miért nem volt akkora a mi erőnk, mint az ő lelkesedése!

Csak a gondviselés nagy kegyelme szokta az ily jellemekkel és nagyságokkal megajándékozni a szenvedő nemzeteket.

Évszázadok szolgáljarmához szokott népnak könyvéből és sóhajából teremhet csak meg a szabadságvágy, mely ily hősokeket nevel. És ő az volt, a dicsőségben és lemondásban egyaránt.

Kossuth Lajos született a századdal és meghalt együtt a századdal, melynek ő volt a legjobb szavu tolmácsa. Így fog beszélni róla a krónikás. De a história azt fogja mondani: Született a mohácsi vész katasztrófájában és nem hal meg addig, míg nemzetét szabaddá nem teszi!

Az ő érdemeinek nagyságához hiányzik az egyéni mérték. Ki volt ő nekünk? Mindenünk! Mit tett értünk? Mindent! Ugy élt, hogy példát adjon jellemével. Munkálkodva élt, hogy példát adjon szorgalmával. Küzdelmek közt élt, hogy példát adjon kitartásával.

Kossuth a magyar faj nemes tulajdonságainak igaz típusa volt, a nemzeti géniusz teremtő erejének kiesucosodása. Benne lüktetett fajunk kiváló tulajdonságainak minden emelkedett vonása s ha Deák a „haza bölcsé” volt, úgy Kossuth maga volt a „magyar nemzet.” Lelkét a szabadságszeretet izzó tüze hevítette át, hogy az egész hazában szétönthesse fényét és világosságát s betöltve a szíveket magasztos vágygyal és szent

reménységgel. A magyar nemzet legfényesebb korszakának vezérlő alakjává lett s nélküle történelmünk sötét és viaszatlan volna, mint a nap nélküli égboltozat. Ő emelte fel a csüggedt szíveket a nehéz időkben, hogy megmagyarázza a közönyös elméknek, hogy az idő szelleme át fog gázolni a megkészt nemzetet, ha életjelt magáról nem ad. Rajongó honszerelme volt a mi vezércsillagunk s valamint a tenger eltévedt utasa a sarkcsillagra tekint, hogy utját vezesse és irányítsa: úgy néztünk reá mi is a veszedelmek reánk szakadt idejében.

Hatalmas öklével összezúzta a sok százados falat, mely hazánkat a szabad emberiségtől elválasztotta, s ekkor, miként a mesék nagy óriása, ölébe vette nemzetét és egyetlen lépéssel egy korhadt világrészről egy megújult világrészbe tette át.

Kossuth Lajos volt az, ki az elnyomott magyar népből nemzetet s a szerte darabolt Magyarországból egységes magyar nemzeti államot teremtetett. Sőt többet tett. Az elfelejtett magyar nemzetet oda ültette a szabad és önálló nemzetek kerek asztalához. Megmutatta a világnak, hogy a magyar nemzet nem elvénült, veszendőnek indult népcsalád tagja, hanem életerős ifju nemzet, melynek joga van az élethez, joga a szabadsághoz és az emberi civilizáció közös munkájában való részvételéhez. Megmutatta, hogy csak a politikailag szervezett állam képes és hivatott a nemzeti államok magaslatára emelkedni s hogy erre a magyar állam képes és érett.

Kossuth Lajos lángesze s végtelen szeretettől sugárzó nemes lelkesedése tette a világ-szabadság fenséges eszményét magyar tulajdonná, s vonta be viszont a magyar nemzeti törekvéseket a modern kor népszabadsági törekvéseinek egy világot beragyogó zománcával.

Szónok ezután visszapillantást vet a negyvenes évek alkotmányos küzdelmeire, melyeknek Kossuth volt legfőbb irányítója, vezetője, majd érdekesen ismerteti Kossuth Lajos életét és áldásos működését. Végül pedig így fejezi be remek ünnepi beszédét:

A világtörténelemben nincsen példa arra, hogy könnyen szállítható kincsek korlátlan ura azokból egy fillért sem véve magához, mint koldus menjen neki a bizonytalan jövőnek. Ilyenre is csak Kossuth Lajos képes.

Kossuth Lajosnál bizonyára a legnagyobb magyar emberek egyike zárta le örökre megtört szemét.

Nagy reformátor, forradalmi lángész és vértanu egyszerre, de még ennél sokkalta több volt. Nagy ember, a kinek életében a szabadság eszméje tiszta vegyületben olvadt össze a nemzet eszményeivel, aki ha hős volt, úgy nemzeti szabadság hőse vala s a ki, ha forradalmat csinált, az egyszersmind egy egész nemzet szabadságharca vala, mint a hogyan 45 évig tartott számkivetése fölött is a nemzetért való szenvedés mártir-glóriája tündöklék.

Történelmileg is nagy érdemeiről, eszelekedeteiről és alkotásairól köteteket írtak és fognak még írni ezután is. És nincsen az a magyar, bár felig gyermek is, akinek a szívére a hála érzelmé ne emelné, amikor Kossuth Lajos nevével emlegetni hallja. Elmondtuk sokszor és el fogjuk mondani még, hogy ez a nagy ember azok közé való volt, akiket a rómaiak „pater patrice” névvel tiszteltek meg. Sok és nagy a mi kötelező hálánk iránta, nemzedékek sem róhatják le egészen emlékezetének azt, amivel alkotásainak tartoznak, mert hiszen a mai és jövő Magyarország alapköveit az ő kezei helyezték el a két zivataros esztendőben.

Hazát adott nemzetének és ő hontalan lett. Alkotmányt, szabadságot szerzett nemzetének és ő annak birlalója soha nem lehetett.

Mindaz, amit adhattunk neki: egy sírgödör volt, hol óriási harezok és nehéz küzdelmek után, melyet nemzetéért folytatott, megpihenhet.

Mindaz, mivel irányában halánkat leróni tudjuk, a kegyelet, melyet emléke iránt tanusítunk.

Kossuth Lajos emléke a magyar nemzet lelkében és szívében kitörülhetlen betűkkel van megörökítve és míg magyar fog lakni Pannónia földén, az ő emlékének világa ki nem alszik a szívekből.

A főjegyző beszédét zajosan megtapsolták.

Ezután dr. Grandjean József polgármester indítványára a közgyűlés egyhangu lelkesedéssel elhatározta, hogy dr. Perisics Zoltán beszédét jegyzőkönyvben megörökítik, valamint a polgármester megnyitó beszédét is. Ezzel a díszközgyűlés véget ért.

A kaszinóban.

A nagybecskereki kaszinó-társulat, amely az ünnepi mozgalmakat megindította, délelőtt 11 órákor tartotta Kossuth-ünnepét a kaszinó nagytermében, amelyet zsufolásig megtöltött a diszes közönség, melynek virágát Nagybecskerek lelkes hölgyközönsége alkotta.

Az ünnepség alkalmából a kaszinó nagytermét pompásan földiszították. Az olvasó terem

bejártánál nemzeti színű szöveggel bevont emelvényt állítottak föl, melyen Kossuth Lajos arcképe díszlett virágok között.

Az ünnepet a „Harmónia“ dalos-kör nyitotta meg a Himmusz eléneklésével.

Azután Franz J. L., a kaszinó igazgatója mondott hatásos megnyitó beszédet, majd pedig Berczelly György közig. tanfolyamhallgató nagy hatással elszavalta Rákosi Viktor „Fohását.“

Erre következett dr. Stassik Ferenc ügyvéd magas szárnyalású ünnepi beszéde, melyben érdekesen fejtegette Kossuth Lajos működését, s őt különösen mint hirlapírót és szónokot méltatta.

Dr. Stassik Ferenc beszédét zajos eljenzés követte, melynek lecsillapultával Pálffy Etelka urhölgy nagy hatással szavalt el egy Kossuth Lajos költeményt.

A lendületes szép szavaltást zajos tapsal jutalmazta a közönség s azután a „Polgári Dalárda“ elénekelte a „Szózatot“ s ezzel a főlemelő ünnepélyt befejezték.

H I R E K.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 1/6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Szept. 22. Városi közgyűlés d. u. 3 órakor a városházán. Október 4. Könyvnyomdások szüretelési ünnepélye az Ellmer-féle vendéglőben.

A szegedi Erzsébet-szobor. Szegedről írják: Sokkal közelebb áll már a szegedi Erzsébet-szobor terve a megvalósításhoz, mint remélni lehetett. A képzőművészeti egyesület újabb szép sikere lesz az, ha nemsokára állni fog Erzsébet-szobrunk is a városnak egyik ékessége gyanánt. Mint értesülünk, a magyar szobrászok egyik legkiválóbbja, Teles Ede áldozatkészen följánlotta szolgálatát a képzőművészeti egyesület fölkerésére. Elkészíti a szegedi Erzsébet-szobrot, a munkát tiszteletlül följánlja, csupán az anyag árát számítja és így a rendelkezésre álló összeg már elegendő is a költségekre. A képzőművészeti egyesület örömmel fogadta áldozatkészségét a kitünő művésznek, akinek zseniális művészetét hirdeti többek közt a nagyszerű szabadkai Erzsébet-szobor is.

A csanádi egyházmegye szentszéke tegnap délelőtt 10 órakor Németh József fölszentelt püspök elnöklete alatt ülést tartott, melyen a rendes folyó ügyek elintézése után Dubniczky Benjámin, a temesvári irgalmasok házfőnöke, a legújabb szentszéki ülnök, letette a hivatalos esküt.

A verseci kiállítás látogatottsága. Mint már említettük, a verseci iparkiallítás e hó 16-án zárták be ünnepélyesen. A kiállítást, mely 30 napon át állt nyitva, ezen idő alatt 50.000 ember látogatta.

Vasut-bejárás. A hmvásárhely—makó—nagyszentmiklósi helyiérdekű vasut már kiépített részén az ideiglenes anyagszállító vonat-forgalom engedélyezése tárgyában tegnapelőtt délután tartották meg a helyszíni szemlést. A megjelent bizottság megállapította ez alkalommal, hogy az alépitmény a h vásárhely—makói szakaszon a legnagyobb részben rendben van, csupán mintegy 300 méter hosszúságban hiányzik még a földmunka. A talpfak és a sinek Hód-Mező-Vásárhely állomástól kiindulva, öt kilométer hosszúságban vannak lerakva. A bizottság kimondotta a megejtett vizsgálat alapján, hogy ezen a részen az építési anyagot szállító vonatok kellő óvatosság mellett már közlekedhetnek, és pedig a még ki nem egyengetett pályán óránként 8 kilométer sebességgel, a teljesen kész pályarészeket pedig 15 kilométer vonatsebességgel. Az ez után kiépítendő vonalrészeket az államvasutak — Makón székely — építési kirendeltsége vizsgálja esetről-esetre felül.

Véres harc két család között. Nákófalváról jelenti tudósítónk: Csolak Jęfta és György nákófalvai lakosok e napokban este Kunszólós községben lakó szüleikhez indultak. Éjfél tájban visszamentek Nákófalvára és utközben találkozottak Banza György béreessel, a kivel Csolak Jęfta valami leány miatt ellenséges viszonyban élt. Jęfta szó nélkül megragadta Banzát, a földre teperte és ütlegelni kezdte. Időközben odajött Banza öcse és édes apja, a kik a fiut ki akarták szabadítani veszélyes helyzetéből. Csolak György azonban oly

erővel ütötte fejbe az öreg Banzát, hogy az eszméletlenül összerogyott. Csolakék erre elmenekültek, az egyik Banza fiu felkapta apja puskáját és a menekülők után lőtt, de szerencsére nem talált. Banzák az esetet feljelentették a bíróságnál.

A temesvári pángermán lap új szerkesztője. Biztos forrásból nyert értesülés szerint a szászok Crammer Alvin helyére a „Deutsches Tagblatt“ szerkesztőjének Kriesch Alajost küldik le Temesvárra. Kriesch körülbelül másfél év óta a budapesti „Sanitas“ szikvizgyár r. t. kisebbrendű hivatalnok volt és sürün irogott Korn Arthur nagyikindai lapjába. Legutóbb egy Korn Arthur dicsőítő verse miatt kellemetlensége lett a „Sanitas“ gyárnak, mely azután elbocsájtotta szolgálatából. Kriescht 240 korona havi fizetéssel alkalmazták a „Deutsches Tagblatt“-hoz és előlegül 200 koronát adtak neki.

Elfogott egyéves önkéntes. Annak idején megemlékeztünk Magyarffy Istvánnak, a 29. gyalogezred egyéves önkéntesének kalandos eltűnéséről és koholt öngyilkossági híreről. Most Temesvárról a következőket jelentik Magyarffy viselt dolgairól: A könnyűvérű fiatalember egy csomó piszkos adósság hátrahagyása után még a mult hónapban megszökött ezredétől, a mikor századosának tudvalevőleg levelet írt, hogy a vadászerdőben föbe lövi magát. Az egész öngyilkossági históriából — mint annak idején jelentettük — egy szó sem volt igaz, amennyiben Magyarffy csak félre akarta vezetni a hatóságot. Egy ma érkezett távirat szerint, Magyarffyt tegnap Bécsben letartóztatták és erős fedezet mellett már utban van hazafelé, ahol mint katonaszökevény a katonai hatóságnak fog átadatni.

A városi közgyűlés.

— szeptember 19.

Nagybeeskerek város képviselőtestülete szeptember hó 22-én d. u. 3 órakor tartja rendes havi közgyűlését, melynek tárgysorozata a következő:

1. A vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak a népiskola államsegélye ügyében kelt leirata.
2. Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának az izraelita iskolaépület megvételeit jóváhagyó határozata.
3. Ugyanannak a kávéházi nőszemélyzetre vonatkozó szabályrendeletet jóváhagyó határozata.
4. Ugyanannak a kerékpáradót megszüntető jóváhagyó határozata.
5. Torontálvármegye tek. közigazgatási bizottságának a községi és gazdasági ismétlő-iskola 1900/901. évi számadásait jóváhagyó határozata.
6. Az alispáni hivatal visszaküldi az ügyrendi és szervezési szabályrendeletet pótlás végett.
7. A legtöbb adót fizetők névjegyzékének kiigazítására kiküldött bizottság jelentése.
8. A felső-muzslyai telepések pótdadó kedvezményben való részletetés iránti kérelme.
9. A városi tanács bemutatja az 1903. évi költségvetési előirányzatot.
10. Hivatalos jelentés a július és augusztus havi pénztári rovincsolásról.
11. Hivatalos jelentés a 37.500 koronás kölcsön ügyében.
12. Hivatalos jelentés Bárány Béla főgimnáziumi helyettes tanár alkalmaztatása ügyében.
13. Hivatalos előterjesztés egy III-ik közig. végrehajtó ideiglenes alkalmaztatása tárgyában.
14. Hivatalos előterjesztés a szikviz-adó ellenőrzése tárgyában.
15. Hivatalos jelentés a főgimnáziumi rajzterem helyreállítási munkálatai ügyében.
16. Hivatalos jelentés a Váralja-utcai ovoda építése ügyében.
17. Hivatalos jelentés az Eötvös-utcai iskolai épület átalakítási munkálatai tárgyában.
18. Hivatalos jelentés a 4-ik ovoda ügyében.
19. Hivatalos jelentés a felépítendő 2 barakk ügyében.
20. Hivatalos jelentés a II-ik számú holt-helyiség bérbeadása tárgyában. Ezzel kapcsolatosan Gresics J. lemondó kérvénye.
21. Reiter Mór vállalkozó kövezési ajánlata.
22. Hivatalos jelentés a Plank-kert világitása ügyében.
23. Hivatalos jelentés özv. Perger Nándorné nyugdíja ügyében.
24. Hivatalos jelentés Brunet József kegydíjban való részesítése ügyében.
25. Fiedler Amália kézimunka tanítónő kegydíj iránti kérvénye.
26. Rosenthal József helyettes rendőrkapitány kérvénye a visszatartott alkaptányi illetmények visszautalványozása iránt.
27. Hivatalos jelentés Naszke Ernő szabadságoltatása ügyében.
28. A szemétfuvarosok bérfelemelése iránti kérvénye.

És a netán még beérkező tárgyak.

TÁVIRATOK.

A fővárosi Kossuth-ünnep.

Budapest, szept. 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A főváros lakossága páratlan lelkesedéssel ünnepelte meg Kossuth Lajos 100-ik születése napját. Reggel 5 órakor zenekarok járták be az utcákat, hazafias lelkesedésre ébresztve a város lakosságát a nagy napra. Fél 11 órakor istentisztelet volt a Deák-téri ág. ev. templomban, melyen nagy közönség jelent meg, köztük közéletünk számos kitünősége.

A közönség azután kivonult a kerepesi temetőbe, ahol a Kossuth-mauzoleum alakó letételének ünnepe folyt le. Kossuth Lajos sírhelyét pazar zászló- és drapériadiszt vette körül, az illatos virágok tömegével. Innen széles ut vezet a mauzoleum fundamentumáig, melyet szintén pazar zászlódiszt, guirlandok és füzerek öveztek. A sírnál számos szónoklat hangzott el és itt szavaltta Rákosi Viktor a maga „Fohász“-át, Papp Zoltán pedig „Kossuth ódá“-ját.

A temetői ünnepségen megjelent az országgyűlés mindkét házának küldöttsége Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnökének vezetésével, továbbá a különböző egyesületek és küldöttségek légioja. Délután 1 órakor nagy körmenet lesz.

A jövő évi költségvetés.

Budapest, szept. 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az 1903. évi költségvetést a kormány a mult évi zárszámadással együtt október hó elején terjeszti a képviselőház elé.

Az egyiptomi alkirály Budapesten.

Budapest, szeptember 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) II. Abbas pasza egyiptomi alkirály, aki tegnap reggel Budapestre érkezett, d. e. kocsiába ült s kíséretével megtekintette a várost. Az alkirály nagy elragadtatással szölt Budapest szépségéről. A kedve tegnap este az orient-expresssel Konstantinápolyba utazott.

Az angol király egészsége.

Budapest, szept. 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból jelentik: Edward angol király egészsége már annyira helyreállott, hogy nagyobb mozgásokat is megengednek neki az orvosok s így a balmorali vadászatokon már részt is vett.

Felelős szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős: Somfai János.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybeeskerekre, illetve Nagybeeskerekéről.

Érvényes 1902. május hó 1-től.

Érkezik:

A nagybeeskereki pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 38 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 30 p.; délután 5 óra 55 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Alibunárról: este 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonalon) reggel 8 óra 23 p. este 6 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

Indul:

A nagybeeskereki pályaudvarról:

Módosra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Verseczre: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra: reggel 3 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 30 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p. délután 5 óra 10 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Karlova—Nagykikindára: reggel 6 óra 7 p.

Meghívó

A magyar-íttebei községi hitelszövetkezetnek folyó évi szeptember hó 28-án del előtt 8 órakor kezdődő

rendkívüli közgyűlésére

az üzletrésztulajdonosok tisztelettel meghívotnak.

Tárgy:

1. Az üzletrésztulajdonosok benmaradó, vagy kilépő nyilatkozatainak bejelentése.
2. Az új alapszabályok tárgyalása.
3. A községi hitelszövetkezet átalakítása tárgyában hozandó újabb határozat.
4. Egyéb indítványok bejelentése és tárgyalása.

Tekintettel a tárgysorozat fontosságára, felkéretnek az üzletrésztulajdonosok, hogy benmaradó, vagy kilépő szándékaikat, amennyiben azt a mondott időben be nem jelentenek, legkésőbb folyó évi október hó 5-ig annyival is inkább bejelenteni sziveskedjenek, mivel ellenes esetben azon vélemény lesz elfogadva, mintha az alakítandó új szövetkezet kötelekében szándékoznának maradni.

Kelt Magyar-Ítében, 1902. évi szeptember hó 17-én.

774-1.1

Igazgatóság.

25.884/III. sz. 1902.

M. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Zágráb.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Pécs állomásán az állomási vendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati pályázat hirdettetik.

A bérlet 1903. év február hó 1-ével kezdődik és tart ezen időponttól számított 3 éven át vagyis 1906. év január hó 31-ig.

Ezen vendéglőbérlettel jár az I. II. osztályú és külön étteremben a III-ik osztályú váró és étteremben, továbbá nyáron az I. és II. oszt. étterem előtti perronrészen való étel és ital elárúsítás jogán kívül a vendéglős részére 2 szoba, 2 cselédszoba, egy pincérszoba, egy főzőkonyha, egy tálaló, egy éléskamra és egy mosogatóból álló lakás, továbbá egy tálaló és konyha és egy mosogató, végül 3 pince, egy mosókonyha és egy jégverem használata.

Az 1 koronás bélyeggel és ajánlat a Pécs máson levő vendéglő üzlet bérbevételére 25.884/902. számhoz felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1902. évi szeptember hó 30-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségéhez (Ferenc József-tér 19. sz.) posta útján térti vény mellett nyújtandók be. Bánatpénz fejében pedig 600 azaz hatszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékű papirokban nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztárána leneendő.

Értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, tizennégy napnál nem

régibb, árfolyam szerinti értékben, de legfeljebb csak névértékükben fognak számíttatni.

Szóban levő vendéglő bérletére vonatkozó feltételek ezen üzletvezetőség forg. és keresk. osztályában a pécsi forgalmi főnökségnél és Pécs állomásfőnöknél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Bánatpénz nélkül, vagy a fentemlített benyújtási határidő után beérkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

A magy. kir. államvasutak fentartják maguknak a jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül a felajánlott bérre, szabadon választhassanak. Megjegyeztetik még, hogy bérlet az I. és II. osztályú és külön éttermet és a lakásul szolgáló helyiségeket, konyhát és mellékhelyiségeket saját költségén tartozik fűteni és világítani, míg a III. oszt. váró és étterem fűtése és világítása felelő részben bérbeadó vasut, fele részben pedig bérlet által fog eszközöltetni.

Zágráb, 1902. évi augusztus hóban.

(3.1)

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Kiadó lakás.

Az Uri- és Korház-utca sarkán egy

külön álló ház

teljesen ujonnan atalakitva, nagy lakással, konyha, folyosostb. elkülönített kerttel november 1-ére kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

648-x.30

131160/e. III. 902.

Magy. kir. államvasutak.

Mérsékelt áru menettérti jegyek életbeléptetése Máramaros-Sziget és Alsó-Nereznice állomások között.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint folyó évi október hó 1-től kezdve Máramaros-Sziget és Alsó-Nereznice állomások között egy napig érvényes mérsékelt áru menettérti jegyek léptetettnek életbe és pedig:

A II. kocsiosztályban 2.40.

A III. kocsiosztályban 1.50 korona áron.

Budapest, 1902. szeptember hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Férfi- és gyermekruharaktár.

Legszebb és legjobb minőségű ujonnan érkezett őszi női gallérok, asszonyoknak és leányoknak való paletot-k és jaquet-k kaphatók rendkívül olcsó áron

Feisenstein Ferencznél

765-x.5

Nagybecskereken.

Női konfekció.

127716/902. sz.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére 1903. évi január hó 1-étől 1903. évi december hó végéig lenolaj kenecéből felmerülő szükségletének szállítást, mely egy évre mintegy 3000 métermázsával van előirányozva, biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes módok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltárbeszerzési (A III.) szakosztályánál (Budapest, VI. Andrassy-ut 73. sz. II. emelet, 7. ajtó sz.) ingyen kaphatók.

A szabályszerűen kiállított, ivenkint egy koronás magy. kir. okmánybéllyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi október hó 7-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta útján oda küldendők és a boríték ezen külföldi látandó el: Ajánlat lenolaj kenőccé szállítására 127716/902. számhoz.

Bánatpénzül az ajánlt kence egy évi értékének 5%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1902. évi október hó 6-ika déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztárána leneendő.

Bánatpénz nélküli vagy később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módok betartása mellett állíthatnak ki, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1902. szeptember hóban.

(3.3)

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Vaskereskedő-szerződés

szakavatott, nem nagyon fiatal, 4-8 évi szolgálati idővel, magyar, szerb és német nyelvbeni jártas- sága szükséges, beléphet azonnal.

Ajánlatok fizetési igényekkel intézendők (772-2.1)

Stefanovics Testvérek-hez

vaskereskedés, Pancsova.

123552/902. szám.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1903. évben, illetőleg 1905. év végéig szükséges üvegáruk, nevezetesen kocsilámpa, eszékék, üvegesővek, kocsis tükrök, valamint egyéb üvegtáblák szállításának biztosítását óhajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi szeptember hó 26-ának déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak igazgatóságának anyag és leltárbeszerzési szakosztályához beterjesztendők, a bánatpénz pedig folyó évi szeptember hó 25-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak főpénztárána leneendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyancsak a különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 73. sz.) megtekinthetők.

Budapest, 1902. augusztus hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Legfinomabb

csemege

szőlő

kilója 40 fillér

kapható dr. Brájjer Lajosnál Uri-utca 3.

708-x.21